

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 566/2012-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. novembra 2012 predbežne prerokoval sťažnosti M. L., T., P. L., Š., A. L., N., a D. L., P., zastúpených spoločnosťou H., s. r. o., B., v mene ktorej koná konateľ a advokát Mgr. P. K., vedené pod sp. zn. Rvp 13185/2012, Rvp 13186/2012, Rvp 13187/2012 a sp. zn. Rvp 13188/2012 vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom a rozsudkom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 288/2004 a postupom a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 81/2012 a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti M. L., P. L., A. L. a D. L. vedené pod sp. zn. Rvp 13185/2012, Rvp 13186/2012, Rvp 13187/2012 a sp. zn. Rvp 13188/2012 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. III. ÚS 566/2012.

2. Sťažnosti M. L., P. L., A. L. a D. L. o d m i e t a .

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 31. októbra 2012 doručené sťažnosti M. L., T., P. L., Š., A. L., N., a D. L., P. (ďalej len „sťažovatelia“), vo veci namietaného porušenia ich základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom a rozsudkom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 288/2004 a postupom a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 81/2012.

Zo sťažností vyplýva, že pred okresným súdom bolo na základe žaloby sťažovateľov, ako aj ďalších osôb vedené konanie o náhradu škody pod sp. zn. 15 C 288/2004. Okresný súd v predmetnej veci mal rozhodnúť rozsudkom, ktorým žalobu sťažovateľov mal zamietnuť. Sťažovatelia vo svojich sťažnostiach uvádzajú, že proti rozsudku súdu prvého stupňa podali odvolanie, o ktorom mal rozhodnúť krajský súd v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 81/2012 rozsudkom tak, že *„odvolanie navrhovateľov zamietol a rozhodnutie prvostupňového súdu potvrdil“*.

V sťažnosti doručenej ústavnému súdu sťažovatelia zhodne argumentujú, že *„súdy oboch stupňov pri posudzovaní rozsahu povinností odporcov vo vzťahu k činnosti nebankových subjektov podľa zákona o investičných spoločnostiach, zákona o kolektívnom investovaní a zákona o bankách upriamili pozornosť na formálnu stránku vymedzenia pôsobnosti daných zákonov a zmluvnú formu a povahu právnych vzťahov nebankových subjektov so svojimi klientmi. Formalisticky sa riadili literou zákona, bez toho, aby vyhodnotili jeho cieľ a účel v kontexte relevantných ústavných princípov a obsahu a rozsahu činnosti nebankových subjektov.“*

Pokiaľ súdy oboch stupňov prišli k záveru, že extenzívny výklad relevantných zákonných povinností odporcov nie je možný, tento záver nepodložili žiadnym faktickým ani právnym zdôvodnením. Je preto nepreskúmateľný, a z toho dôvodu právne nespôsobilý.“

Sťažovatelia v sťažnostiach považujú uvedenú argumentáciu súdov za formalistickú a neprípustnú. Sťažovatelia taktiež namietajú vo vzťahu k napadnutému postupu a rozsudku krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 81/2012, že „krajský súd však na odôvodnenú argumentáciu žiadnym spôsobom neprihliadol, ani sa s ňou v odôvodnení nevysporiadal. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu neobsahuje ani stopy po tom, že by sa pri rozhodovaní o odvolaní voči rozhodnutiu prvostupňového súdu odvolací súd argumentáciou navrhovateľov zaoberal.“. Sťažovatelia vo svojich sťažnostiach ďalej poukázali aj na niektoré rozhodnutia ústavného súdu, v ktorých ústavný súd vyslovil porušenie základného práva na súdnu ochranu a ktoré by mali preukazovať názor sťažovateľov, a to „skutočnosť, že v konaní sa navrhovateľom závažným spôsobom odňala možnosť konania pred súdom“.

Z uvedeného dôvodu sťažovatelia v závere svojich sťažností navrhovali ústavnému súdu, aby prerušil *„konania do rozhodnutia vo veci podania dovolania v uvedenej právnej veci“*, pretože *„v záujme využitia všetkých právnych prostriedkov sťažovateľ podal voči rozhodnutiu Krajského súdu v Bratislave dovolanie“*.

Sťažovatelia vo svojich sťažnostných petitoch zhodne navrhli, aby ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľov *„na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR postupom Okresného súdu Bratislava I a postupom Krajského súdu v Bratislave, rozhodnutie Okresného súdu Bratislava I č. k. 15 C 288/2004- 212 a rozhodnutie Krajského súdu č. k. 8 Co 81/2012-262 zrušil a vec vrátil Okresnému súdu Bratislava I na ďalšie konanie“* a aby priznal sťažovateľom finančné zadost'učinenie a náhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy,

ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd považuje za nevyhnutné poznamenať, že sťažovatelia aj napriek zastúpeniu kvalifikovaným právnym zástupcom k svojim sťažnostiam nepripojili kópie rozhodnutí okresného súdu a krajského súdu, proti ktorým ich sťažnosti smerujú. Tento nedostatok náležitostí sťažností sťažovateľov ústavný súd nepovažoval v okolnostiach prípadu za nevyhnutné odstraňovať prostredníctvom výzvy adresovanej právnemu zástupcovi sťažovateľov aj vzhľadom na samotné rozhodnutie o predloženej sťažnosti v rámci jej predbežného prerokovania, pretože ani prípadné odstránenie tohto nedostatku by nemohlo za žiadnych okolností viesť k prijatiu ich sťažností na ďalšie konanie.

1. Podľa § 31a zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha veci to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“).

V zmysle § 112 ods. 1 OSP môže súd v záujme hospodárnosti konania spojiť na spoločné konanie vecí, ktoré sa uňho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov.

Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, avšak v súlade s citovaným § 31a zákona o ústavnom súde možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy použiť na prípadné spojenie vecí primerane § 112 ods. 1 OSP.

S prihliadnutím na obsah sťažností vedených ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 13185/2012, Rvp 13186/2012, Rvp 13187/2012 a sp. zn. Rvp 13188/2012 a z tohto obsahu vyplývajúcu právnu a skutkovú súvislosť uvedených sťažností, ako aj vzhľadom na totožnosť v osobe okresného súdu a krajského súdu a ich napadnutých rozhodnutí, proti ktorým sťažnosti sťažovateľov smerujú, rozhodol ústavný súd o spojení sťažností na spoločné konanie tak, ako to je uvedené v bode I výroku tohto uznesenia.

2. Ústavný súd vo vzťahu k napadnutému rozsudku okresného súdu a postupu ktorý predchádzal jeho vydaniu, poukazuje na princíp subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, z ktorého vyplýva, že právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd preto konštatuje, že nemá právomoc preskúmať napadnutý rozsudok okresného súdu ani jeho predchádzajúci postup, keďže ho už preskúmal na základe odvolania krajský súd, ktorý bol oprávnený a zároveň povinný poskytnúť sťažovateľom ochranu ich právam.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosti v tejto časti smerujúcej proti napadnutému rozsudku okresného súdu a postupu, ktorý mu predchádzal, odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05, IV. ÚS 155/2010).

3. Pokiaľ ide o postup a napadnutý rozsudok krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 81/2012, tak sťažnosti sťažovateľov bolo potrebné aj v tejto časti odmietnuť, ale z dôvodu ich predčasnosti.

Z princípu subsidiarity ako jedného zo základných pojmových znakov právomoci ústavného súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ochranu pred ústavným súdom nemožno využiť súčasne alebo pred inými prostriedkami nápravy, ktoré má sťažovateľ k dispozícii, ale že sťažnosť je prípustná iba vtedy, ak napriek vyčerpaniu všetkých prípustných právnych možností nápravy naďalej dochádza k porušovaniu základných práv alebo slobôd sťažovateľa (m. m. IV. ÚS 21/02).

Súčasťou doterajšej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého vyčerpanie všetkých opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných právnych predpisov, neznamená samotné podanie oprávnenou osobou, ale až rozhodnutie o ňom príslušným orgánom (IV. ÚS 177/05).

Sťažovateľmi uvádzaná skutočnosť podania dovolania proti napadnutému rozsudku krajského súdu vzhľadom na princíp subsidiarity vyplývajúci z čl. 127 ods. 1 ústavy vylučuje právomoc ústavného súdu meritórne konať a rozhodovať o uplatnených námietkach porušenia označených základných práv, ak je zrejmé, že sťažovatelia podali dovolanie, pričom v čase rozhodovania ústavného súdu nie je dovolacie konanie skončené. Sťažnosť musela byť preto v tejto časti odmietnutá pre jej predčasnosť, pretože o ochrane označeného práva, ktorého porušenie namietajú, bude vo vzťahu ku krajskému súdu rozhodovať Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací.

Súbežné podanie dovolania a sťažnosti na ústavnom súde navodzuje situáciu, keď uvedený princíp subsidiarity síce vylučuje právomoc ústavného súdu, ale iba v čase do rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní. Tejto situácii zodpovedá aplikácia § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého je sťažnosť neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje...

Ústavný súd preto zaujal názor (podobne napr. I. ÚS 169/09, I. ÚS 237/09, I. ÚS 358/09), že v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej sťažnosti na ústavnom súde je sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní.

Ústavný súd sa však v daných okolnostiach musel zaoberať aj úvahou, aké dôsledky bude mať pre sťažovateľov prípadné posúdenie dovolania najvyšším súdom ako dovolania neprípustného. Pre tento prípad ústavný súd majúc na zreteli účel základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy konštatuje, že v prípade procesného rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní bude sťažovateľom lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu krajského súdu (porovnaj tiež rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54).

A contrario potom platí, že v prípade vecného posúdenia a rozhodnutia najvyšším súdom o dovolaní budú mať sťažovatelia k dispozícii už iba podanie sťažnosti ústavnému súdu týkajúcu sa tohto rozhodnutia za obvyklých podmienok.

Vzhľadom na tieto skutočnosti sa ústavný súd sťažnosťami v tejto časti meritórne nezaoberal, ale podľa zásady ratio temporis ich odmietol ako neprípustné pre predčasnosť podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

O ďalších návrhoch sťažovateľov formulovaných v sťažnostných petitoch ich sťažností z dôvodu ich odmietnutia nebolo potrebné rozhodnúť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. novembra 2012